

FARKAS ISTVÁN

A TAN

„Nem pusztulásra ítélt, hanem elpusztíthatatlan
magból születettek újjá.”
(1Pét 1,23).

A kis bokorból nőtt hatalmas gyertyán büszkén tekintett szét az erdőben. Ötven évesen már úgy érezte mindent tud. Az öreg mester, látva felfuvalkodott önteltségét megkérdezte:

- Ha már ilyen büszke és felfuvalkodott vagy, s magadat oly bölcsnek gondolod kedvesem, megtanultad-e már azt a tant is, amely által a nem-hallott hallottá, a nem-gondolt gondoltá, a nem-ismert ismertté lesz?

- Miféle tan ez, kedves mester - kérdezte leereszkedve a hatalmas fa.

- Gyere hajolj kicsit közelebb, elmesélem - mondta az öreg.

Az élők háromféleképpen szülehetnek. Tojásból, elevenen, vagy csírából. Te mindig arról beszéltél, hogy az élő, elvetett és elhalt mag csírájából hajtottál ki. Pedig nem így történt. Elevenen születél. Nézd ezt a kis hajtást a gyökereknél. Még alig bújt ki a földből. Így születél te is a hatalmas, öreg, de már korhadó, vén gyertyán gyökeréből, elevenen. A gyenge kis hajtás versenyre kelt a még élő, hatalmas fával, ágakkal, de versenyre kelt a többi, fiatal gyökérhajtással is. Az életéért küzdött. Az élete pedig a gyökér volt és a napfény. A szellő megforgatta gyenge leveleit, az eső megmosdatta őket. Az öreg fát pedig rágtá a dicsőség szúja, rohasztotta a hagyomány. Pudvássá, szivacsossá vált. De a kis hajtás új gyökereket eresztett, azaz a régit, a legrégebbit, az eredetit. A gyökerek újra átjárták a termékeny talaj minden rögét, átölelték a kisebb kavicsokat és megkapaszkodtak a sziklákban. Hatalmas, vastag gyökerekké váltak. A kis hajtás egyre erősödött, elágazott és az oldalágak is megerősödtek. A levelek örömmel fordultak a nap felé és nem bánták, ha a nap éltető meleg sugara újabb és újabb ágakat indít az erősödő törzsből. Az élet áramlott a kis bokorban. Minél nagyobb volt a küzdelem a talajban és a lombok között, annál erősebbek lettek. De jött a tél és a fagy letördelte az ágak egy részét, jött a fagyos szél és megtépázta a leveleket és a dermesztő hideg még a gyökereket is átjárta. Az éhes szarvasok lecsipkedték a még gyenge hajtásokat és a kis bokor érezte, hogy még mindig nem nagy fa. Nem áll egyedül egy tisztás közepén, hanem az erdő sűrűjében nő, ahol a fák koronája még messze felette van és árnyékuk sokszor elfogja előle az éltető napot. Aztán egyszer, az öreg fa egyik hatalmas ága nagy reccsenéssel letört és a bokor több fényt kapott. Hatalmas új hajtás indult a nap felé és a régebbiek irigykedve, bosszankodva vették észre, hogy árnyékot vet rájuk. Sok ágacsukat kiszáritott az irigység, néhánynak a gyökere repedt meg és kidőlt, de az életrevalóbbak versenyre keltek az új hajtással és

egymást segítve kapaszkodtak az ég felé. Nagy volt a tét. El kellett érni a lombkorona magasságát, mielőtt az ismét összezáródik felettük. Hatalmas erők indultak be. Az új hajtás nőtt erősödött és mikor tavasszal az erdősz kiment megnézni a téli károkat elcsodálkozott a fiatal, új életerős hajtáson. Hatalmas fává terebélyesedett lassan a kis bokor. Gyökerei karvastagságúra nőttek, törzse oszlopként állt az erő közepén. Levelei száma megszámlálhatatlan volt, ágai dacoltak széllel és viharral, jéggel és villámokkal. Lombjában madarak fészkeltek és nevelték fiókáikat, ágaiban mókus és bagoly lakott, gyökerei között róka és borz épített várat. Aztán egy langyos tavaszi reggelen kis, fiatal hajtás indult el felfelé a gyökerekből, fel az éltető napfény felé és az öreg törzsből munkálni kezdett a szű. Ez a finomság, ez a valóság, ez a lélek, ez vagy te - mondta az öreg mester és szelíden két tenyere közé fogta a kis, élő hajtást. Majd kedvesen hozzátette: Ha van füled a hallásra, halld meg!

1996. február

DÖRY ISTVÁN

ARRÓL...

hogy aki fenntarthatóan akar élni - mi mást akarhatnánk?, ki ne akarna? - annak nem okozott nagy meglepetést, sem fizikai megrázkódtatást a Földanya első leckéje a turizmusról, a repülésről, az urbanizációról és a globalizációról. Így minket sem ért sokkolóan ez a lecke, hiszen erre (is) készültünk, ezt is lehetett tudni. Persze van aki nem tanul, és évismétlésre bukik. De kinek jó ez? És a Természetnek még van néhány leckéje az energiákról, az infrastruktúrákról, az élelemlről, az (ön)ellátásról, a klímáról, a városokról és az elidegenedésről. Amikor a Természet ezeket a leckéket kikérdezi, szintén észre fogjuk venni. Sőt akkor lehet semmi mást nem fogunk tudni észre venni.

A CIKK KARANTÉNFIELDOLGOZÁSÁNAK AZT A MÓDJÁT VÁLASZTOTTAM, HOGY A BEVEZETŐ KIVONAT HÉT SORÁT KIFEJTEM, ÉS AKKOR KÉSZEN IS VAGYUNK:

hogy aki fenntarthatóan akar élni - mi mást akarhatnánk? ki ne akarna? - annak nem okozott nagy Ez egy nagyon nagy tanulság egyetlen félmondatban: „Fenntartható élet”, nincs is nagyon más lehetőségünk, nincs más választásunk. Mondhatnánk, hogy lehet élni rövidebb-hosszabb ideig fenntarthatatlanul. Téves. Rövidebb ideig lehet, hosszabb ideig nem lehet fenntarthatatlanul élni. A dolog természetéből adódik, hogy hosszabb ideig csak fenntarthatóan élhetünk. Mai világunk egy kudarcos kísérlet arra, hogy a rövidebb/hosszabb határán, a fenntarthatatlan és fenntartható határán próbálunk egyensúlyozni. Teljesen feleslegesen. Ha ugyanis a rövidebb fenntarthatatlanság